

'DE KLINK'

Kwartaaluitgave van

GENOOTSCHAP 'OUD ZANDVOORT'

Van welkom bij

Thalassa

vers aan zee

365 dagen
per jaar
geopend!

Luxe terras

Fijne speeltuin

Sfeervol dineren

De **fijnste** plek
op het strand
voor het **mooiste**
uit de zee

Reserveren:
023 - 571 56 60
of **thalassa18.nl**

Duurzaamheid en milieu-
bewustzijn: bij Thalassa
een vanzelfsprekendheid.

Boulevard Barnaart, strandpaviljoen 18 - 2041 KB Zandvoort aan Zee

VOORWOORD

Beste Klinklezers en vrienden van het Genootschap Oud Zandvoort,

Zo, daar zijn we weer. Het blad, De Klink, waar u altijd naar uitkijkt ligt weer in de bus.

Na een welverdiende vakantie gaan we allemaal weer aan de slag. Het is de redactie van de Klink weer gelukt een prachtige uitgave te maken. De redactie bestaande uit Arie Koper, Harry Opheikens en vaste medewerkers Hans Botman, Martin Kiefer en Anne Marion Cense verdienen weer een groot compliment.

Zandvoort maakt zich na een mooi zomer weer op voor de herfst, het wordt weer rustig in ons dorp, niet alleen omdat de vakanties ten einde zijn maar ook omdat de diverse bouwwerken zijn afgerond.

De woonwijk aan de busbaan is inmiddels helemaal klaar en bewoond, het ziet er mooi en verzorgd uit. Albert Heijn is ook weer open en de woningen daarboven zijn gereed. Dit hele complex ziet er na mijn mening goed uit en misstaat niet in het centrum. Sommigen zullen daar anders over denken en dat mag natuurlijk.

Nu maar afwachten hoe het verder gaat met het project Watertorenplein, het is wel erg stil.

In mijn vakantie ben ik naar Zweden geweest en heb daar het werk mogen aanschouwen van de plaatselijke heemkunde vereniging, dit heet in Zweden een Hembygdsgård, vaak beheren ze ook een museum en enkele oude gebouwen. Ook worden vaak oude fabrieken en gebouwen die in een grote groep staan door plaatselijke vrijwilligers onderhouden. Eens per jaar word alles opengesteld en alle machines in werking gesteld, dit duurt een hele week en is een fantastisch schouwspel. Misschien kunnen we dit op kleinere schaal ook in Zandvoort toepassen te beginnen bijvoorbeeld met de restauratie van de schuur van Dorsman op het Achterom.

De restauratie van de schelpenkar is tenslotte ook gelukt, ik moet dan ook vanaf deze plek een groot compliment uitspreken aan de mannen die dit restauratie project zo voortvarend hebben aangepakt. Jaap Brugman, Jan Kol en Martijn Jacobs verdienen alle lof. Heren volgende project de schuur van Dorsman ??

De expositie over Joods Zandvoort in de Protestantse Kerk aan het kerkplein is ook weer teneinde. Wat een succes is dit geweest, dankzij een grote groep vrijwilligers en niet in de laatste plaats dominee Teunard van der Linden hebben meer dan 5000 bezoekers deze tentoonstelling bezocht.

Bijna alle bezoekers waren zeer onder de indruk, ook veel Duitse toeristen bezochten de expositie.

Wij zijn dan ook vereerd dat wij als genootschap een steentje hebben kunnen bijdragen aan deze expositie.

Tot mijn grote spijt moet ik u helaas mededelen dat de geplande genootschapsavond van dit najaar helaas niet door kan gaan.

We wilden dit keer buiten de grenzen van ons dorp gaan maar toch ook weer niet helemaal.

In mei van dit jaar is een boek uitgekomen over de geschiedenis van Huis te Vogelenzang en de familie Barnaart.

Een prachtig boekwerk waarin ook veel staat over de relatie met Zandvoort en de familie Barnaart. Wij hadden de schrijver van dit boek, de heer Martin Bunnik bereid gevonden om voor u een presentatie te houden over dit boek en de raakvlakken die het heeft met Zandvoort.

Helaas heeft Martin Bunnik zich terug moeten trekken wegens ernstige gezondheidsproblemen.

Wij hopen dat hij weer snel op de been is zodat we u deze prachtige avond op een nader tijdstip kunnen presenteren. Wat in het vat zit verzuurd niet zullen we maar zeggen.

Het genootschap is op dit moment bezig met het ontwikkelen van een aantal nieuwe initiatieven.

In de volgende Klink hoop ik u daar meer over te kunnen vertellen. Rest mij u veel lees en kijkgenot te wensen.

Tot zover, tot de volgende Klink.

Paul Olieslagers, voorzitter Genootschap Oud Zandvoort.

TOELICHTING FOTO VOORPAGINA

Op de voorpagina is een getekende kaart uit de jaren '30 afgebeeld. Achter het woord GROETEN staat in dit geval Zandvoort vermeld.

Om economische redenen werden de kaarten in grote aantallen gedrukt zonder de plaatsnaam zodat deze nadien toegevoegd kon worden. Je kunt deze kaart dus ook met andere plaatsnamen tegenkomen. De "groeten" kaarten behoren tot de oudste soort prentbriefkaarten en zijn al terug te vinden rond 1890 en worden nog steeds in grote aantallen gedrukt. Heel bekend zijn de in Engeland door de firma Bamforth uitgegeven kaarten die vaak humoristische taferelen te zien geven.

CENSE makelaars

*Geroel bij verleden
focus op de toekomst*

023 - 5 715 715

www.censemakelaars.nl

FysioFit Zandvoort

Praktijk voor Fysiotherapie

Fysiotherapie

Gespecialiseerd in:

Orthopedische therapie

Hartrevalidatie

Etalagebenen

023 - 57 133 33

www.fysiofit-zandvoort.nl

**Op de bres
voor behoud van het mooie,
en
ontwikkeling van het goede
in en voor Zandvoort**

023 - 571 27 51,
www.opzandvoort.nl

ZEGT HET VOORT, ZEGT HET VOORT...

Dat de Klink goed gelezen wordt bewees wel de twee reacties, die we als redactie kregen over een voetbalfoto en dan met name met betrekking tot de locatie. In 'zegt 't voort' daarover meer.

Het is dan ook fijn dat de redactie al dan niet terecht wordt gewezen op geplaatste stukken. Het maakt de Zandvoortse historie alleen maar completer door het vastleggen van de juiste gegevens.

Wat we nog wel missen, en dat heb ik al vaker aangegeven, zijn verhalen en foto's van uw kant. Arie Koper en ondergetekende beschikken over veel materiaal, maar we horen en lezen graag UW verhaal.

Ons emailadres is: redactie@oudzandvoort.nl

Harry Opheikens

EEN ELFTAL VAN ZANDVOORTMEEUWEN KLINK 143, BLZ. 32

Dankzij de reactie van verschillende mensen, zelfs vanuit Canada, hebben we alle namen kunnen achterhalen. De eerste reactie die binnenkwam betrof echter de locatie. Zowel Jan van der Weele (ooit gewoond hebbende op de Van Lennepweg 40-4) als Adri Bisenberger (Canada) waren er van overtuigd dat de huizen op de achtergrond op de Nicolaas Beetslaan stonden en dat de foto ergens genomen moest zijn op de velden 3-4-5. Aan de rechterbovenkant van de voetbalfoto is echter een bovenleidingsmast te zien, maar de onderstaande

'Googlefoto' was overtuigend genoeg om de huizen op de achtergrond toe te wijzen aan het J.P. Heijeplantsoen. Met dank aan Ricardo Webber (zag zijn schoonvader), Adri Bisenberger, Fred Loos (herkende de meeste personen), Arie Koper, Arie Koning en Fred Schilpzand (zijn vader was de scheidsrechter). Het jaartal zou ergens begin jaren 60 zijn.

Achterste rij van links naar rechts, Ab Molanus, Mevr. Van Duin-Koning, Maarten van de Mije, Jan Koper (Holleblok), Ab van de Mije (broer Maarten), Gerard Kol (kind), Klaas Koper (terreinbeheerder Zandvoortmeeuwen), Willem van Duin (zoon van mevr. Van Duin), Wim Schilpzand jr. (zoon van de scheidsrechter rechts), Jaap Kerkman (Oepi), Charles Keur, Arie van Soolingen, scheidsrechter Wim Schilpzand Sr.

Onderste rij van links naar rechts: Henk Bluys, Wilco Koper, Bram Sommeling, Willy Kamphuis, Frans Porsch, Jaap Koper (poppi/Holleblok) en vader van Jan Koper op de bovenste rij, Piet Koning (Pries).

Arie Koning reageerde vanuit Enschede als volgt:

"In het midden, staand in overjas, is Klaas Koper (uttermoene), jarenlang kantinebeheerder aan de Vondellaan. Derde rechts van hem is Jaap Kerkman (oepie), tot aan mijn vertrek uit Zandvoort (2001) wonend aan de Van Lennepweg. Zittend uiterst rechts is Piet Koning (pries), jarenlang grensrechter bij het eerste elftal. Ik zag hem twee jaar geleden nog bij een bezoek aan het Huis in de Duinen. Hij is een neef van mijn vader. Links van hem Jaap Koper (holleblok), was vrijwilliger bij ZVM. De andere gezichten komen mij niet bekend voor, wel bijzonder aan de foto is natuurlijk dat er veel jongeren tussen ouderen staan en zitten".

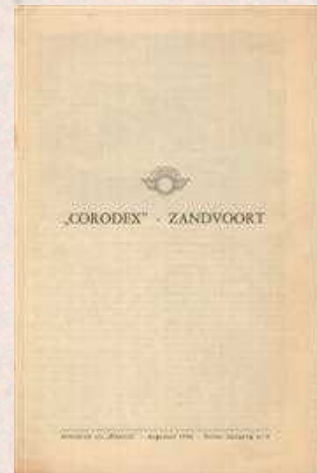
Misschien voor de beeldvorming. Ik ben een zoon van Ab Koning en Annie Dees, beiden overleden, jarenlang gewoond hebbende aan de Celsiusstraat. Mijn opa was Arie Koning, destijds vuilnisman bij de gemeente, getrouwd met Antje Koper. Zij woonden in de Pakveldstraat, naast het grote gezin Lammers. Zeg maar tegenover de garage van Versteeg. Deze huizen zijn eind jaren zeventig afgebroken.

ZEGT HET VOORT, ZEGT HET VOORT...

CORODEX

KLINK 143, BLZ. 25-29

Cor Draijer reageerde op het geplaatste stukje. Hij heeft een boekje over de Corodex. Het betreft 7 pagina's en, volgens de titelpagina, is het een overdruk uit het tijdschrift 'Plastica', uitgegeven in 1948. De redactie toont nu de titelpagina, maar komen zeker terug met het hele tijdschriftje.

TERMES

KLINK 143, COVER/BLZ. 1

Een aantal lezers reageerde op de voorpagina met de mededeling dat Termes al voor de oorlog op het strand een tent had. Dat klopt, maar het stukje ging specifiek over het naoorlogse gedeelte. Bijgaand een afbeelding uit 1939 van lunchroom Termes.

ZEGT HET VOORT, ZEGT HET VOORT...

Muller - Klink 143, blz. 19-21

Naar aanleiding van het stukje over sigarenmagazijn Muller heeft Folkert Bloeme uitgebreid onderzoek verricht naar de locatie. Hij stuurde bijgaande foto en onderstaand stukje uit de Zandvoorsche Courant van 1912.

In een latere Klink zullen wij hierop terugkomen.

Het adres was toen Kerkplein 8, naderhand werd dit hernoemd naar Grote Krocht 3. Uit het stukje blijkt dat de winkel in 1912 geopend is.

Wandeling door Zandvoort.
(Vervolg).

In een vorig artikel beloofden wij een bezoek te zullen brengen aan het pas gebouwde pension-restaurant van Mevr. de Wed. Gompertz—de Beer. Wanneer wij van het tramstation in de richting „Kerkstraat” onze schreden richten, trekt reeds van zelf het nieuwe gebouw, gelegen naast het pas aangelegde plantsoentje onze aandacht. Vermelden wij hier echter volledigheidshalve nog dat tusschen bedoeld plantsoentje en het restaurant, een nieuwe sigarenwinkel is geopend door den Heer Muller. Deze zaak, vroeger alleen geplaatst in de Haltestraat ziet er keurig uit en vormt naast het restaurant gelegen met hetzelfde een goed geheel. Treden wij nu het hôtel binnen. Reeds terstond bij het intreden der ruime, luchtige gang, voelt ge u op uw gemak, en krijgt ge den indruk van een keurig

Zandvoortsche Courant 1912

't Wapen van Zandvoort

Eten & Drinken

Sinds 1890

HET OUDSTE CAFÉ VAN ZANDVOORT

Het Wapen van Zandvoort is een authentiek bruin café en bestaat al sinds 1890 en is het oudste café van Zandvoort aan Zee. Vanaf de eerste dag in 1890 heeft het café gefunctioneerd als huiskamer van Zandvoort om de laatste dorpsroddels door te nemen en de droge kelen te smeren.

't Wapen van Zandvoort aan het historische Gasthuisplein in Zandvoort aan Zee is voor velen een begrip en staat garant voor gezelligheid, of het nu gaat om een gezellige borrel, een lekker hapje eten, een biljartje of darts in een ongedwongen sfeer.

't Wapen van Zandvoort heeft zijn eigen speciaal "Wapenbier" op tap!

Openingstijden: woensdag tot en met zondag van 15.00 tot 24.00 uur.

www.facebook.com/WapenVanZandvoort

GEWOON EEN VAILLANT AAN DE WAND

TON BAKKER

CV-INSTALLATIEBEDRIJF & ONDERHOUD
STORINGEN ALLE MERKEN

Van Lennepweg 317
2041 LM Zandvoort
023-5720152
06-40295213
margaenton@casema.nl

bruna

- Boeken
- Tijdschriften
- Kantoor artikelen
- Wenskaarten
- Tabak
- Lotto Staatsloterij
- Kopieëren
zwart/kleur

Grote Krocht 18, 2042 LW Zandvoort
Tel: (023) 571 60 33 • www.brunazandvoort.nl

Winkelcentrum Jupiter Haltestraat Zandvoort

Een gezellig centrum voor:

Speelgoed
Kadootjes
Meubels
Herenkleding
Kindermode

Huishoudelijk
Bloemen en Planten
Kinderschoenen
Sport
Snoep
Een hapje

Voor ieder wat wils
KOM EENS LANGS!!

LUCHTFOTO'S

Luchtfoto's zijn altijd een dankbaar onderwerp, je kunt er zoveel op zien!

Zo ook op deze foto, die volgens de codering op de kaart uit augustus 1965 dateert.

In de verte is nog het oude hotel Bouwes te zien, ook het ronde gebouw van restaurant de Rotonde is nog herkenbaar. De auto's konden toen nog een stuk doorrijden langs de Boulevard, Hotel Bouwes Palace was wel al gebouwd maar de flats aan het Schuitengat nog niet. Wel is er uiterst links nog een gebouw of tent te zien, wie weet nog wat hier gestaan heeft? Overigens is er weinig nieuws onder de zon aan de Boulevard, want daar is nog het groente en fruitstalletje van Cees van Roon senior voor de strandafgang te zien.

Arie Koper

BOOTJES

In mijn collectie bevinden zich een aantal foto's met bootjes, zo ook de foto die hieronder staat afgebeeld. Het bootje wordt ook wel een vlet genoemd.

Volgens Wikipedia is een vlet is een klein vaartuig van hout, staal of tegenwoordig ook kunststof. Door zijn afmetingen en gebruik wordt de vlet tot de sloepen gerekend. Het verschil met een sloep is de aan de voorzijde schuin oplopende bodem en zijden van de vlet (de voorsteven van een sloep is vrijwel recht en verticaal) en het ontbreken van een middenkiel: de vlet heeft twee kimkielen. Doordat de vlet zo'n doelmatig scheepje is, heeft hij een bijna wereldwijde verspreiding gekregen.

Het woord vlet komt van vlot, wat in Oudnederlands ondiep betekent. Een vlet of vlotschip is dus een ondiep stekend schip met een platte bodem, waarmee je ook bij laagtij of lage waterstand de bestemming kunt bereiken (je was er vlot).

Het Engelse woord flat in de betekenis van plat is hiervan afkomstig.

De vlet heeft een aantal mannen aan boord. De platte petten waren zo te zien behoorlijk in de mode.

De middelste man met de hoed heeft een pijp in zijn hand. Wie het zijn en waar het is, is onbekend. Wel weet ik van het stempel op de achterzijde, dat de foto gemaakt is door de bekende Haarlemse fotograaf A. J. Fortgens uit de Leidsche straat 37 te Haarlem.

Het is dus te verwachten dat de foto in de omgeving van Haarlem gemaakt is en dan ligt Zandvoort natuurlijk het meest voor de hand.

Foto A.J. (Albert Jacobus) Fortgens (1886-1970)

Dan ga je verder zoeken en zowaar, in mijn collectie kwam ik een paar kaarten tegen met waarschijnlijk hetzelfde bootje. De uitgever heeft er als opdruk Zandvoort Strand op geplaatst.

De laatste foto, die is uitgegeven door Dr. Trenkler uit Leipzig, geeft ook aan dat het Zandvoort is. Hij is voorzien van een poststempel met de datum 22 juli 1908 en een stempel van Koffiehuis Zomerlust, Kosterstraat 7.

Tenslotte vond ik nog een foto van de laatste vlet van de Zandvoortse Reddingsbrigade uit 1961. Hij ligt ter hoogte van post Zuid.

Zo zie je maar weer wat een oude foto teweeg kan brengen. Nu moeten wij nog te weten komen wanneer de eerste foto genomen is en wie er op de foto afgebeeld staan. Wie helpt???

Arie Koper

TWEEMAAL EEN KLAS VAN DE MARIASCHOOL

Ria Bluijs zond ons een tweetal foto's, beide van de Marischool. Daarbij een groot deel van de namen en u begrijpt het al: Ria en de redactie willen graag de ontbrekende namen. De eerste foto betreft klas 3 uit 1964. De tweede foto betreft klas 6 van 1968.

FOTO 1

1. Anneke Kooijman
2. Kees d'Hont
3. Thea Bakker
4. Wim van Staveren
5. Juultje Smit

7.?

8.?

9. Liesje Paardekoper
10. van Loenen, Boris of Thijmen
11. Martha Broches
12. juffrouw Thoolen

13. Diny
14. Stef Inden
15. Tootje Duivenbode
16. Jos Kol
17. Ria Kramer
18. Gerard Bakkenhoven
19. Erna Bouland
20. Jacky Berkhout
- 21.?
22. Freddie Castien
23. Kees Elich
24. Elsje van der Veld
- 25.?
- 26.?
27. Jan Lammers
28. Sonja Castien
- 29.?
- 30.?
31. Margret Galavasie
32. ?

FOTO 2

1. Meester Beliën
2. Marjan Zonneveld
3. Nettie Spolders
4. Ardie van der Meij
5. Margret Galavasie
6. Jose van der Donk
7. Annemieke Boon
8. Wilma Pellerin
9. Ria Kramer
10. Liesje Paardekoper
11. Leo Diekman?
12. Henry van Zandvoort
13. Nico Koper
14. Jolanda Huijgen
15. Sonja Castien
16. Elsje van der Veld
17. Thea Bakker
18. Ingrid van Norden
19. Margret Castien
20. Marcel Stokman
21. Gerard Bakkenhoven
22. Peter van der Veld
23. Gerard van Kesteren

24. Hanno van Esch
25. Vincent Bluijs
26. Jantje Spierieus

27. Fokker woonde in het Plantingahuis?
28. Jan van Dam

Verdwenen restaurants

De zomervakantie is weliswaar snel omgevlogen, maar dat neemt niet weg, dat een restaurant toch ook wel een beetje een vakantiegevoel geeft. Even weg zijn van het dagelijkse gebeuren en een lekker hapje eten. In een badplaats als Zandvoort zijn er legio mogelijkheden, maar ook in het verleden waren die er. De ruimte is wat beperkt om alle verdwenen restaurants de revue te laten passeren, maar hier volgen een aantal uit het recente verleden uit de collectie van Harry en Arie.

Harry Opheikens

Een kaart uit 1957 met Chinees Restaurant 't Verre Oosten op de Zeestraat

Lido van de heer Laurens in 1985 met een fraai uitzicht richting zee

Het onvolprezen visrestaurant van Gerard Duivenvoorden in 1972

Het mooie zonneterras "De Rotonde" dat helaas plaats heeft moeten maken voor een hoog flatgebouw.

Een leuke foto van "Bad Zandvoort" in 1967

Ook de Kerkstraat had een paar restaurantjes

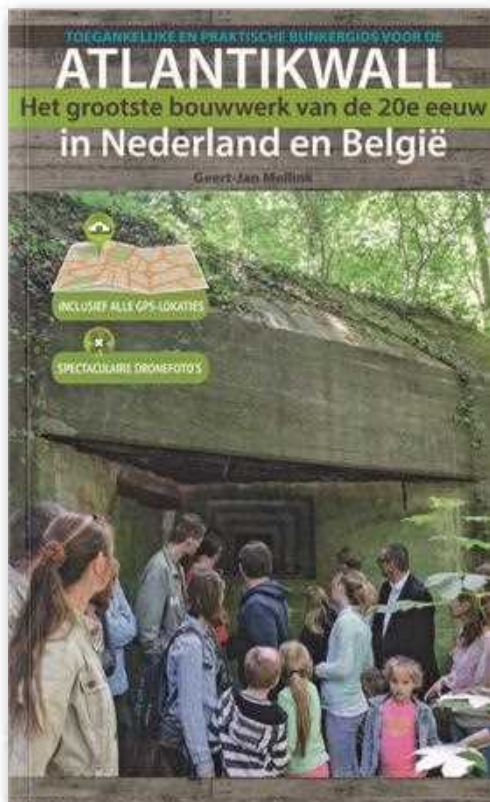

Feestjes, dansavondjes, toneel, vergaderingen en ook de veilingen van de gebroeders Waterdrinker, iedereen kon hier terecht.

Delicia in 1976

Boekennieuws

Atlantikwall

In juli van dit jaar is een leuk handzaam boekje (11 x 17 cm) verschenen over het grootste bouwwerk van de 20e eeuw. Dit was de in WO2 gebouwde Atlantikwall. Deze verdedigingslinie langs de gehele West-Europese kust, van meer dan 6.200 kilometer lang, kwam in nog geen drie jaar tot stand en bestond uit tienduizenden bunkers. Een groot aantal is gesloopt, maar er zijn er ook nog heel veel bewaard gebleven. Vaak verstopt onder het zand. In Zandvoorts omgeving zijn er nog genoeg terug te vinden, bijvoorbeeld in het Kostverlorenpark. De schrijver, Geert-Jan Mellink, laat de lezer uitgebreid kennis maken met deze fascinerende bouwwerken, die inmiddels tot ons culturele erfgoed behoren. Bij de geplaatste afbeeldingen staan ook de GPS locaties vermeld. Het boekje heeft ISBN nummer 978-90-825-2570-0 en kost € 12,95.

Huis te Vogelenzang

In mei van dit jaar is het mooi uitgevoerde boek “Huis te Vogelenzang en de familie Barnaart” verschenen. De schrijver, Martin Bunnik, beschrijft in het boek de rijke geschiedenis van het landgoed Vogelenzang en de familie Barnaart, die een belangrijke bijdrage leverde aan de ontwikkelingen in Zuid-Kennemerland, zoals de omvorming van het vissersdorp Zandvoort tot badplaats. Deze publicatie is zowel een goed gedocumenteerde geschiedenis als een heerlijk bladerboek met prachtig oud en nieuw beeldmateriaal.

In het boek is ook een apart hoofdstuk opgenomen over de duinen en de duinboerderijen. Er wordt een mooi beeld geschetst van een verdwenen wereld en vertelt over de problemen bij de instandhouding van dit bezit. Het 175 pagina's tellende boek is uitgevoerd met een harde kaft. Het boek is in eigen beheer uitgegeven en kost € 25,= (exclusief verzendkosten) en kan alleen besteld worden via email boekhuistevogelenzang@ziggo.nl.

Harocamo

Regelmatig zet Edwin Keur op de Facebookpagina ‘Nostalgisch Zandvoort’ prachtige plaatjes. Daar zijn dan altijd wel plaatjes bij, die bij velen onder u herinneringen oproepen, zoals ook de onderstaande foto van Harocamo in de Kerkstraat.

De smaakpupillen werden nog eens extra getest na een avondje stappen bij de zaak van de familie Gaus. Wat is mooier dan van de ene barkruk in de kroeg naar de barkruk in Harocamo gaan. Gezien de vele reacties kunnen we zo weer de menukaart gaan drukken. Niet alleen overheerlijke dik belegde broodjes gingen over de toonbank, maar gedineerd kon er ook worden.

Menig Zandvoorter heeft hier vakantiewerk gedaan, maar ook verschillende Zandvoorters zagen Harocamo als opstap naar hun latere werk.

Dat de zaak gemist wordt werd duidelijk op Facebook.

Weer een stukje smakelijke nostalgie hebben we alleen nog in de herinnering.

Harry Opheikens

zeg maar
goed met
mensen

Wat is
adviseren
voor ons?

Onze klanten bijstaan met raad en daad. Niet alleen van een afstand observeren. Maar meedoen in de ondernemersprocessen.

Zowel positief als ook negatief kunnen adviseren. En inspireren en motiveren. Zeg maar wil actief samen werken en oplossen. Voor u betekent dat altijd een persoonlijk gezicht en contact. Veel aandacht voor u en uw onderneming.

www.zegmaar.nl

ondernemers
advies
zeg maar

Van der Valk Notariaat

Adres : Kostverlorenstraat 121
Postadres : Postbus 286
2040 AG Zandvoort

e-mail : info@notaris-zandvoort.nl
website : www.notaris-zandvoort.nl
Telefoon : (023) 571 68 41
Telefax : (023) 571 20 88

EEN PARELTJE.

Onze vaste lezers weten dat ik altijd op zoek ben naar Zandvoorts historisch materiaal. Dit kan van alles zijn. Van lepeltjes tot sigarenbandjes, maar ook porselein en sleutelhangers bevinden zich in mijn collectie.

Tijdens deze zoektocht kreeg ik bijgaande kabinetfoto in mijn bezit. Dit soort foto's is voorzien van een harde kartonnen achterkant. Normaliter ben je al blij als er een uitgever vermeld staat zodat je enigszins kunt herleiden wanneer de foto gemaakt is, maar deze keer stond ook de fotograaf vermeld. Dat maakte de datering wat eenvoudiger.

De uitgever is J.M. Schalekamp, die zowel boekhandelaar als uitgever was. De boekwinkel van Schalekamp was omstreeks 1869 in Haarlem gevestigd onder de naam Schalekamp's Photographie- en Kunsthandel. Vanaf 22 maart 1878 verhuisde de zaak naar Amsterdam.

De op 20 januari 1816 in Groningen geboren fotograaf Pieter Oosterhuis, was een Nederlands pionier van de fotografie. Naar aanleiding van de Internationale tentoonstelling der 'Amsterdamsche Photographen Vereeniging' kreeg Oosterhuis in 1877 de Gouden Medaille van de stad Amsterdam toegekend.

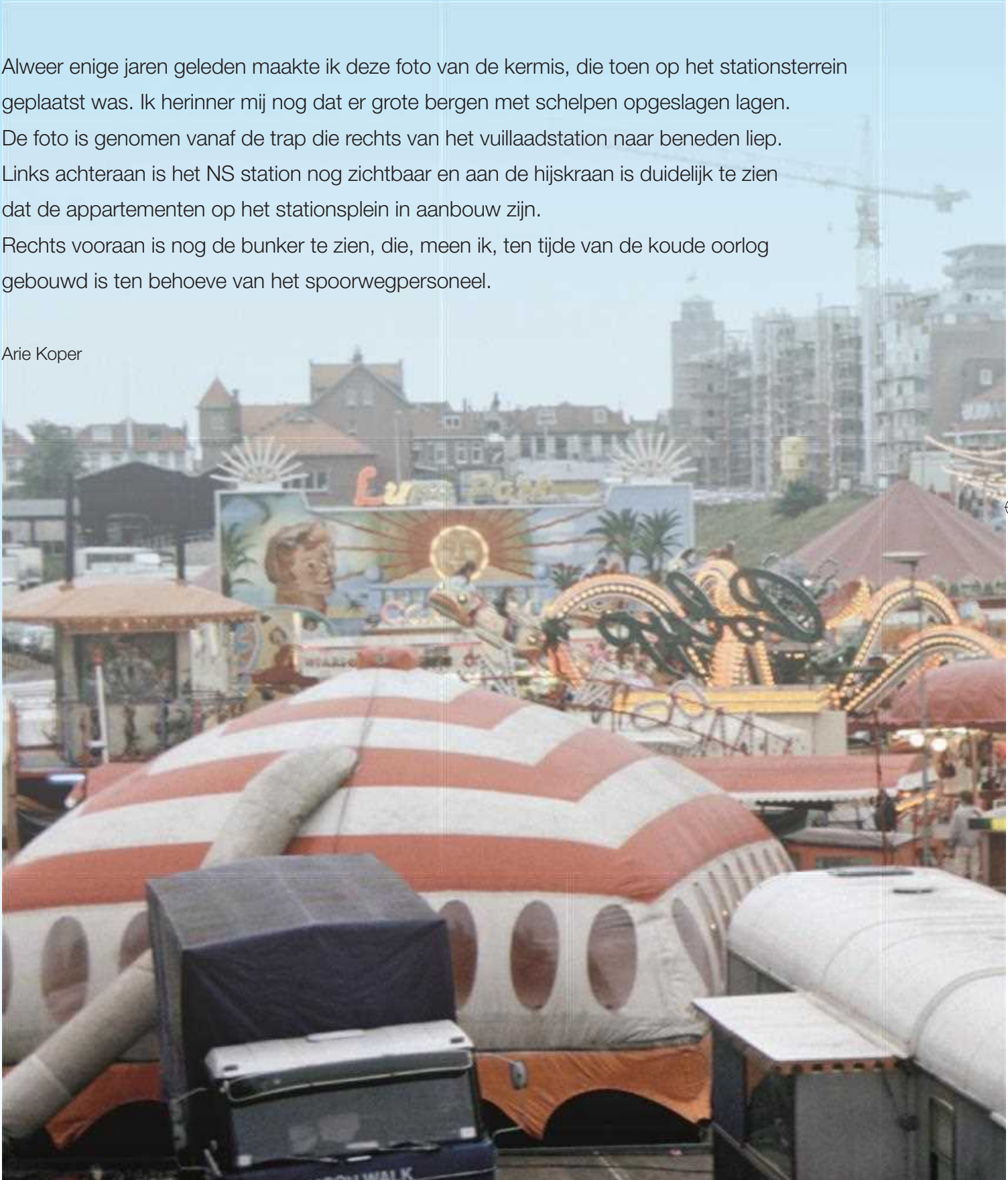
Omdat Schalekamp vanaf 1878 in Amsterdam gevestigd was en omdat Oosterhuis overleden is in 1885, is deze foto omstreeks het laatst genoemde jaar te dateren.

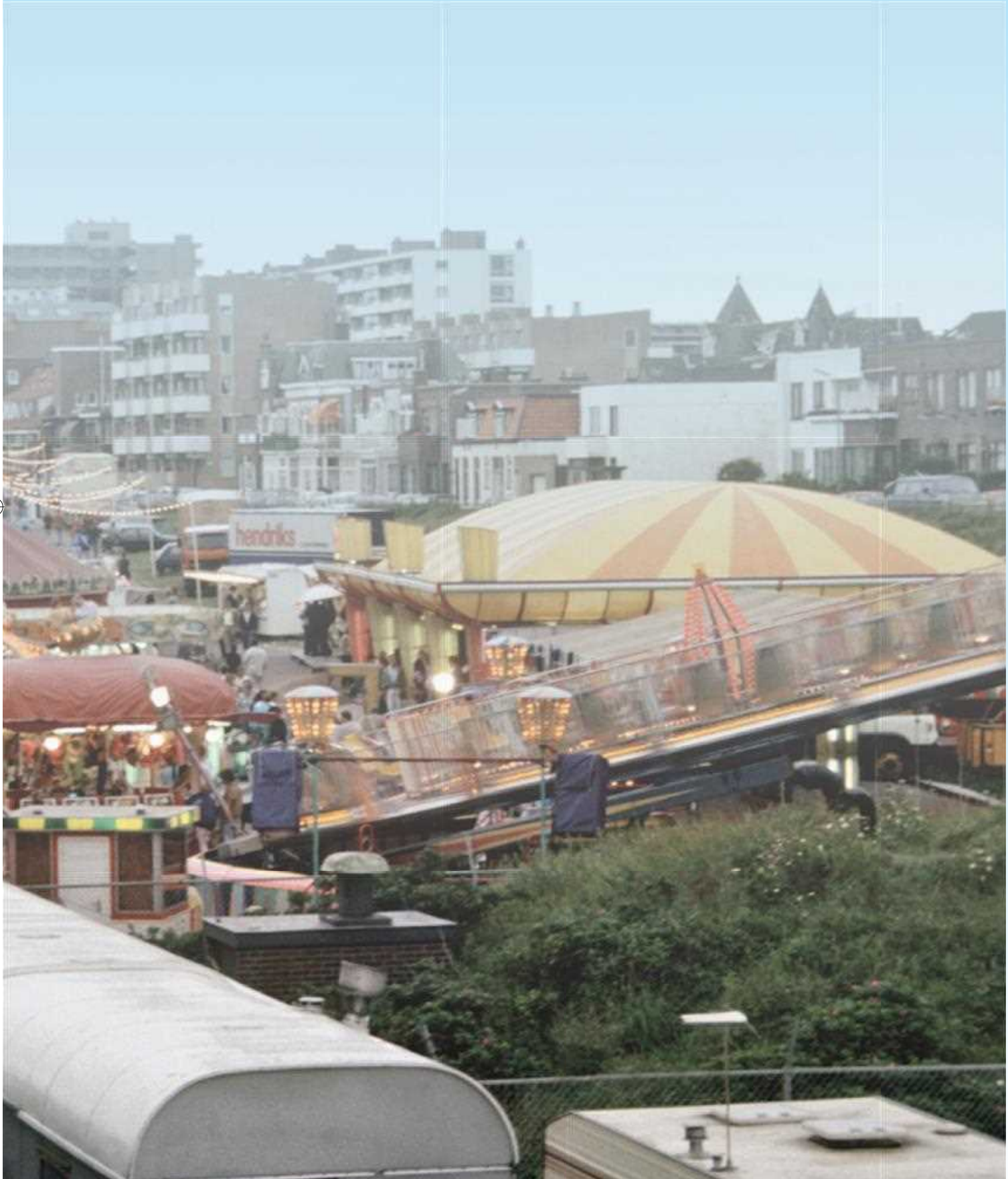
Arie Koper

KERMIS

Alweer enige jaren geleden maakte ik deze foto van de kermis, die toen op het stationsterrein geplaatst was. Ik herinner mij nog dat er grote bergen met schelpen opgeslagen lagen. De foto is genomen vanaf de trap die rechts van het vuillaadstation naar beneden liep. Links achteraan is het NS station nog zichtbaar en aan de hijskraan is duidelijk te zien dat de appartementen op het stationsplein in aanbouw zijn. Rechts vooraan is nog de bunker te zien, die, meen ik, ten tijde van de koude oorlog gebouwd is ten behoeve van het spoorwegpersoneel.

Arie Koper

De Snelle Visser.

Er is al heel veel veranderd in Zandvoort wat je alweer bijna vergeten bent. Maar soms word je weer aan het verleden herinnert. Heel toevallig kwam ik een speldje tegen van de Snelle Visser. De Snelle Visser was een Haarlems familiebedrijf dat tussen 1912 en 1982 actief was als bodedienst.

Iedere andere expeditie-onderneming doet er lange over dan

K. VISSER's Snelle Autodiensten

ALLEEN K. Visser's Snelle Autodiensten

gaan 2 maal daags, 's zomers 3 maal daags.

K. VISSER's Snelle Autodiensten

munten uit door accurate behandeling van alle opdrachten
K. VISSER'S SNELLE AUTODIENSTEN berekenen normale vrachtprijzen. Expeditie van en naar Zandvoort Aerdenhout, Bloemendaal, Haarlem, Amsterdam en Het Gooi, 2 maal daags, 's zomers 3 maal daags
Tel. 255. KLEINE KROCHT No. 1. Let op No. 1

Ik weet mij nog te herinneren dat de dependance van het bedrijf gevestigd was aan de Kleine Krocht naast de brandweerkazerne. Het huisnummer is overigens in de loop van 1928 veranderd naar nummer 3. Helaas is er in het archief van het GOZ geen detailfoto van terug te vinden.

De grote gele wagens reden gewoonlijk 2 x per dag tussen Zandvoort, Aerdenhout, Bloemendaal, Haarlem, Amsterdam en het Gooi. Later zelfs naar Den Haag en Rotterdam. In de zomer zelfs 3 x per dag !

De Snelle Visser

**Kleine Krocht 3
Telefoon 2655**

„ALTIJD OP TIJD!!“

Ook bij de Vacantiegangers is DE SNELLE VISSER populair!

Hij is het aangewezen adres voor iedereen, waar het gaat om het vervoeren van goederen VAN ZANDVOORT NAAR:

**Haarlem - Amsterdam
Het gehele Gooi
Den Haag - Rotterdam
en Omstreken**

met zijn alom bekende 50 gele wagens !!!!!!!!!

N.V. K. VISSER'S AUTODIENSTEN

Uiteindelijk is het bedrijf uit Zandvoort verdwenen, waarschijnlijk door de toenemende concurrentie van andere vervoerders zoals Van Gend & Loos.

Afbraak brandweerkazerne en pand van de Snelle Visser.

Arie Koper

Wist u:

Dat u bij **OOK Samen** elke dinsdag- en donderdagmiddag van 13.30 tot 16.00 uur terecht kunt voor gezelligheid, spelletjes en creatieve activiteiten? Dat de spelletjes € 2,50 en de crea-activiteiten € 3,50 per keer kosten? En dat deze club ook elke 1ste, 3de en 4de zondag van de maand van 10.30 uur tot 15.30 uur samenkomt en dan ook een heerlijke maaltijd krijgt voor slechts € 9,00?

Dat u zich heel makkelijk kunt aanmelden via: 023-5740330?

Dat de **Belbus** niet alleen van maandag t/m zaterdag van 9.00 tot 17.00 uur rijdt maar ook op de **maandagavond** van 18.30 tot 21.30 uur? Dat een enkeltje € 0,80 en een retourtje € 1,60 kost?

Dat u de bus heel gemakkelijk kunt bestellen op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur via 023-5717373?

Dat er bij OOK Zandvoort een **Nabestaandengroep** is die 1ste maandag van de maand van 13.30 tot 15.00 uur samenkomt? Dat u in deze groep ervaringen kunnen delen met lotgenoten? Dat de groep hierin professioneel begeleidt worden? Dat u gratis aan deze groep mag deelnemen en dat u zich vooraf niet hoeft aan te melden?

Dat Pluspunt altijd nieuwe **vrijwilligers** kan gebruiken? Dat u zich hiervoor kunt aanmelden bij 023-5740330? En dat u hierover meer informatie kunt krijgen bij de balie van Pluspunt?

www.ookzandvoort.nl & www.pluspuntzandvoort.nl
Flemingstraat 55, Zandvoort, 023-5740330.

www.jazzinzandvoort.nl

**9 oktober: Rob van Kreeveld - piano,
Ben van den Dungen - sax, Gijs Dijkhuizen - drums
Eric Timmermans - contrabas**

Daarnaast zullen op de volgende datums optredens plaatsvinden, noteert u deze vast in uw agenda?

20 november 2016	12 maart 2017
18 december 2016	2 april 2017
15 januari 2017	7 mei 2017
12 februari 2017	

Theater De Krocht
Grote Krocht 41, 2042 LV Zandvoort

Gebouw "De Krocht" - voor al uw feesten en partijen.

Alle actuele informatie vindt u op www.jazzinzandvoort.nl

Voorspel 2e wereldoorlog

De grote politieke spanningen in de jaren '30 van de vorige eeuw hadden tot gevolg dat men rekening ging houden met een eventuele oorlog. Op tal van terreinen werden steeds meer maatregelen genomen en de gevolgen van de politieke spanningen werden meer en meer voelbaar. Zo werd in mei 1937 door het 3e kabinet-Colijn de tekst vastgesteld van de z.g.n. aanwijzingen betreffende de houding aan te nemen door de bestuursorganen en het personeel van overheids- en semi-overheids organisaties in geval van een vijandige inval. Deze aanwijzingen werden in mei 1938, twee maanden na de inlijving van Oostenrijk door de Duitsers, in een

verzegelde envelop naar de betreffende bestuurs- organen gestuurd.¹ Ook op andere fronten was men actief o.a. zoals in het beschermen van de bevolking bij eventuele luchtaanvallen. Daarvoor werd in 1933 de Nederlandse Vereniging voor Luchtbescherming (NVL) opgericht. De vereniging probeerde in iedere gemeente met behulp van de burgemeesters een plaatselijke afdeling op te richten. Reden hiervan was dat veel Europese militairen en politici dachten dat steden in toekomstige oorlogen grootschalig gebombardeerd zouden worden. Italiaanse bombardementen in Ethiopië (1935) en bombardementen in de Spaanse Burgeroorlog, onder andere op Madrid (1936) en Guernica (1937) bevestigden deze vrees. Naast bombardementen met explosieve bommen werd gevreesd voor bombardementen met gifgas.²

Naast dit particuliere initiatief werd ook de overheid op dit terrein actief toen de oorlogsdreiging steeds grotere vormen

begon aan te nemen. In veel gemeenten werd een gemeentelijke luchtbeschermingsdienst (LBD) opgericht onder leiding van de burgemeester.³ Om een duidelijke taakverdeling te krijgen tussen beide organisaties werd eind 1939 afgesproken dat de NVL zich voortaan zou beperken tot 'zelfbescherming achter de huisdeur'. Deze gemeentelijke diensten waren een uitvloeisel van de Wet tot Bescherming van de Bevolking tegen Luchtaanvallen, april 1936.

Vluchtelingen

Onder invloed van de anti-Joodse maatregelen na de machtsovername van de nationaal-socialisten in het jaar 1933, ontstond een Joodse massa-emigratie uit Duitsland. Ongeveer 140.000 Joden verlieten Duitsland tussen 1933 en 1937. Tot 35.000 Joodse vluchtelingen verbleven - soms voor kortere tijd - in Nederland en daarmee was het Duitse buurland in internationaal perspectief één van de zes belangrijkste toevluchtlanden. De vluchtelingen die toen naar ons land trokken, soms met de bedoeling om verder te reizen naar de Verenigde Staten, werden hier redelijk opgevangen. Zo kwam een groot deel van hen terecht in de Amsterdamse rivierenbuurt en andere nieuwbouwprojecten uit die tijd. Vanaf 1935 werden de toelatingseisen verscherpt. Door de slechte economische situatie kon ons land een omvangrijke stroom vluchtelingen niet aan, zo redeneerde het kabinet. De regering was ook bang dat de toelating van grote groepen Joden het opkomende antisemitisme in de kaart zou spelen. Hoe meer Joden Nederland toeliet, hoe meer aanleiding de bevolking had hen te haten, was de redenering.⁴

Op 9 november 1938 werd door het Duitse regime de Reichskristallnacht georganiseerd. In heel Duitsland werden Joden aangevallen en werden er 1.000 tot 2.000 synagogen in brand gestoken. Ongeveer 7500 winkels en bedrijven van Joden werden vernield. Ook Joodse huizen, scholen, begraafplaatsen en zieken-

huizen moesten het ontgelden. Het werd de brandweer verboden om de branden te blussen. Zo'n 400 Joden werden vermoord of tot zelfmoord gedreven en ongeveer dertigduizend Joden werden gearresteerd en afgevoerd naar concentratiekampen.

Dit was het sein voor een tweede, grote, vluchtelingengolf vanuit Duitsland. De Nederlandse regering wilde hun strikte neutraliteit behouden en sloot op 15 december 1938 de grens en de Duits-Joodse vluchtelingen werden tot ongewenste vreemdelingen bestempeld.

De Nederlandse regering besloot een jaar later om een groot kamp te bouwen voor de opvang voor deze vluchtelingen. Dit kamp had bij Elspeet moeten verrijzen maar zowel de ANWB als Koningin Wilhelmina hadden bezwaar tegen de locatie en tekenden hiertegen bezwaar aan. De regering vond een alternatieve locatie, bij Hooghalen op de Drentse hei. In augustus 1939 begon men, als werkverschaffingsproject, met de bouw van de eerste barakken wat kamp Westerbork zou worden. Van de tegen de 35.000 Duits-joodse vluchtelingen die tussen 1933 en 1939 al dan niet tijdelijk naar Nederland kwamen, bevonden zich er waarschijnlijk nog tegen de 15.000 in Nederland ten tijde van de Duitse inval.⁵

Mobilisatie

In augustus 1939 sloten Duitsland en de Sovjet-Unie een niet-aanvalsverdrag: het Molotov- Ribbentroppact. In een geheime clause verdeelden beide landen Polen. Op 1 september viel Hitler Polen met veel machtsvertoon binnen waarop Groot-Brittannië en Frankrijk daarop de oorlog aan Duitsland verklaarden. Drie weken later viel ook de Sovjet-Unie

De Regeering besluit tot algemeene mobilisatie

's-GRAVENHAGE, 28 Augustus.

De Regeeringspersdienst meldt:

Ten einde ten volle voorbereid te zijn op den plicht, welke op Nederland zou rusten om, in geval dat, tegen alle nog bestaande hoop in, een gewapend conflict in het buitenland mocht uitbreken, onze onzijdigheid naar alle zijden met alle ter beschikking staande middelen te handhaven, heeft de Regeering gemeend niet langer te mogen wachten met het nemen van den uitersten voor-

sorgsmaatregel en is daarom thans het bevel gegeven tot mobilisatie van leger en vloot.

De Regeering heeft zich rekenschap gegeven van de groote moeilijkheden voor het Nederlandsche volk, welke van dezen maatregel het onvermijdelijke gevolg zijn.

Zij doet een beroep op de medewerking van alle ingezetenen om gemeenschappelijk die moeilijkheden zoo goed mogelijk te overwinnen.

Als eerste opkomsttag voor hen, die witte oproepingen in hun zakboekjes hebben, is bepaald de dag van morgen, 29 Augustus.

Polen binnen. Gezien de ernst van de internationale situatie werd door de Nederlandse regering besloten tot een voormobilisatie op 24 augustus. Op 28 augustus 1939 begon de algemene mobilisatie van het Nederlandse leger. Het totale spoorwegnet werd gevorderd en alles moest wijken voor het vervoer van militairen. Binnen enkele dagen waren meer dan 300.000 soldaten op hun mobilisatiebestemming en werd er begonnen met de opbouw van een verdediging.⁶

Wat gebeurde er in Zandvoort

Eind jaren '30 bestond er in Zandvoort een lokale afdeling van de Nederlandse Vereniging voor Luchtbescherming (NVL) en één van de Luchtbeschermingsdienst (LBD). Hoofd van de LBD was de heer P.v.d. Mije.⁷ Deze organisatie bestond uit vrijwilligers maar, tijdens de bezetting, werd het personeel uitgebreid met ambtenaren. De LBD had tot taak de burgerbevolking te wijzen op de gevaren van luchtaanvallen en op de maatregelen die de burgers zelf konden nemen om de risico's te beperken.

Een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van de LBD was de zorg voor een goede verduistering. Door het hoofd van de Luchtbeschermingsdienst werd de Zandvoortse bevolking middels een mededeling in de lokale kranten geïnformeerd dat er op dinsdagavond 18 oktober 1938 een regionale verduisteringsproef zou worden gehouden.

Vanuit de woningen mocht geen licht zichtbaar zijn, alle straatverlichting moest uit zijn en het was verboden om op of langs de openbare weg licht of lichtgevende voorwerpen aan te hebben. Een complete verduistering zou het moeten worden. Via de sirene op de Twentsche bank aan het Tramplein en een sirene op een auto zou het signaal worden afgegeven dat de verduisteringsproef zou zijn begonnen.

Op 18 oktober was het geluid van de sirenes bijna overal goed hoorbaar in de gemeente en in het centrum van het dorp op het Tramplein waren alleen de lichten van sigaren en sigaretten te zien. Wat in de badplaats wel opviel was het licht van de vuurtoren van IJmuiden.

De heer E.H. Brokmeier Jr., die vanuit een vliegtuig boven de regio had gevlogen constateerde, dat Zandvoort en Bloemendaal buitengewoon goed waren verduisterd. De verduisteringsproef in Zandvoort was volgens de heer v.d. Mije dan ook buitengewoon goed geslaagd.⁸ Burgemeester v. Alphen, beschermheer van de Zandvoortse Reddingsbrigade (ZRB) deed in het voorjaar van dat jaar een beroep op de brigade om mee te helpen met de LBD. Dat v. d. Mije tevens voorzitter van de brigade was kwam goed van pas. De ZRB zou verbandcursussen gaan organiseren.

Van d. Meije was ook hoofd van de Kustwacht en moest worden

VELE MIJNEN AAN HET ZANDV. STRAND.
Allerlei goederen spoelden aan.
Het was Zaterdagochtend aan het Zandvoortse strand nu niet bepaald veilig. Vele strandjutters maakten censkiaps kennis met een ver-
vaarlijke zwarte bol langs den waterkant....
Mijnen spoelden aan. Eerst drie tegelijk, toen
waren er vijf, toen tien en toen het morgenlicht
gloorde zagen de onthutste Zandvoortse jut-
ters dat niet minder dan 23 helsche machines
hun strand ontsterden. En daar tusschendoor
lagen vaten en kisten, flesschen en fusten. Het
zag er goed uit.....

gewaarschuwd wanneer er aangespoelde of drijvende mijnen werden aangetroffen. Dat gebeurde in het najaar van 1939 zo vaak dat op 8 december besloten werd om het strand na zons-
ondergang tot verboden gebied te verklaren.⁹

De LBD had de beschikking over posten aan de Grote Krocht, bij het station en in de gemeentelijke remise aan de Noorderduinweg. De centrale commandopost was gevestigd in de oude Bewaarschool aan de Duinstraat.¹⁰ Gedurende de bezettingstijd gingen de leden van de LBD s' nachts de straat op om te controleren of de inwoners zich aan de verduisteringsvoorschriften hielden. Steden en dorpen moesten helemaal donker zijn om te voorkomen dat ze als herkenningspunten voor geallieerde vliegtuigen zouden kunnen dienen. Al snel na de Duitse bezetting werd de LBD gereorganiseerd. Ondercommandant J.A. Steen nam ontslag en de Kringleder van de Zandvoortse afdeling van de NSB, A. v. d. Geer, werd aangesteld als leider van de nachtpatrouille.¹¹

Evacuatie naar Zandvoort

Zandvoort en de directe omgeving behoorde niet tot de gebieden waar gevochten zou worden wanneer er een oorlog zou uitbreken. Tenminste dat was de verwachting. Vandaar dat de badplaats een taak had gekregen in de opvang van vluchtelingen, evacuees uit gebieden waar mogelijk wel zou worden gevochten. Bij het begin van de mobilisatie van de Nederlandse strijdkrachten, na de inval van de Duitsers in Polen, september 1939, stelden de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie een gezamenlijke Centrale Evacuatie Commissie in, ook wel de commissie burgerbevolking genoemd.¹² De eerste afspraken voor de eventuele huisvesting van te evacueren burgers en vluchtelingen waren al in 1935 gemaakt, maar in september '39 begon men na te gaan of deze afspraken nog praktische betekenis hadden.

In de regio Zuid-Kennemerland ontstond vervolgens een regionale 'Commissie Afvoer Burgerbevolking', waar de burgemeesters zitting in hadden.

De gemeente Zandvoort diende rekening te houden met de mogelijke komst van zo'n 8.000 evacués/vluchtelingen uit Bussum.¹³ Daarom werd er eind 1939 in de gemeente een inventarisatie gehouden van de opvangmogelijkheden in de gemeente. Men kwam toen tot het volgende overzicht.¹⁴

De organisatie van deze opvang viel onder de verantwoordelijkheid van burgemeester v. Alphen, die daarbij werd ondersteund door de heren C. Slegers, A.J. van der Moolen (beiden wethouder) en het raadslid F. Joustra. Deze drie wijkhoofden waren elk verantwoordelijk voor de opvang van de vluchtelingen in hun wijk. Per wijk werd een locatie aangewezen van waaruit de verdere opvang georganiseerd zou moeten worden. Voor wijk 1 was dit gebouw Monopole aan het Stationsplein, voor wijk 2 de voormalige katholieke kerk, het Patronaats gebouw aan de Grote Krocht en voor wijk 3 gebouw Modern aan het Stationsplein.

De bevolking werd op de hoogte gehouden door berichten in de lokale pers. Er zou zoveel mogelijk rekening worden gehouden met het seizoenbedrijf van de pensions, hotels en kamerverhuurder maar, zo liet de lokale overheid ook weten, 'het zal echter wel duidelijk zijn dat de medewerking van de bevolking bij deze organisatie onontbeerlijk is en dat tegenwerking niet alleen liefdeloos maar ook zeer dom zou zijn, daar in dagen van zo grote nood tegenwerking op krasse wijze zou worden gekeerd'.¹⁵ Tijdens een bijeenkomst met de Zandvoortse Handelsvereniging liet wethouder van der Moolen weten dat 'in elke woning in Zandvoort - waar plaats is - één of meer personen zouden

	Welgesteld	Gegoede middenstand	Bescheiden middenstand	Betere arbeiders	Arbeiders	Totaal
Hotel/pension	680	918	110	---	---	1708
Onbewoonde woningen	1200	253	---	---	---	1453
Bewoonde woningen	714	1128	1218	434	300	3794
Totaal	2594 37%	2299 33%	1328 19%	434 6%	300 5%	6955 100%

worden ondergebracht. Er was al bepaald hoeveel personen elk gezin in Zandvoort zou krijgen. Elke inwoner is verplicht het toegewezen aantal personen in huis op te nemen'.¹⁶

Na de bombardementen in mei 1940 op o.a. Rotterdam en Den Helder, waarbij meer dan 80.000 mensen dakloos werden, ontstond er een vluchtelingenstroom in Nederland. Van de opvangmogelijkheden in Zandvoort werd beperkt gebruik gemaakt. In hotel Seinpost verbleven enige tijd patiënten uit het Rotterdamsche Zee-hospitium. Hotel Groot-Badhuis bood onderdak aan de bevolking van Zonnestraat uit Hilversum.¹⁷

Andere veiligheidsmaatregelen

De toenemende oorlogsdreiging zorgde er ook voor dat organisaties contact zochten met de gemeente en overleg hadden over te nemen veiligheidsmaatregelen. De leiding van de Amsterdamse Vakantiekolonie aan de Kostverlorenstraat had regelmatig overleg met de burgemeester over dergelijke maatregelen. Door de leiding van de kolonie werden verschillende veiligheidsmaatregelen genomen, er werd een sirene aangeschaft en er werden ontruimingsoefeningen gehouden.¹⁸ Door de gemeenteraad werd besloten om o.a. gasmaskers aan te schaffen, extra geld beschikbaar te stellen voor de kosten van de luchtbescherming en een extra sirene te plaatsen op het dak van garage Barnhorn in Bentveld. Om de veiligheid in de directe omgeving van de scholen te vergroten werden tekeningen gemaakt waar er loopgraven moesten komen. Extra verbandmiddelen werden aangeschaft voor het inrichten van eerste hulpposten ingeval van een evacuatie voor de huisvesting van elders af te voeren burgerbevolking. Ook werd fl 17.000,- beschikbaar gesteld voor de eventuele aankoop van goederen.¹⁹

Steun aan joodse vluchtelingen

Vanuit de joodse gemeenschap in Zandvoort werd in 1933 een plaatselijk hulpcomité voor de steun aan joodse vluchtelingen uit Duitsland actief. Diverse activiteiten werden er georganiseerd om geld in te zamelen, waarbij het comité kon rekenen op brede maatschappelijke steun van de Zandvoortse gemeenschap. Als reactie op de Reichskristallnacht in Duitsland werd in Zandvoort direct gereageerd. Er werd een grote bijeenkomst

georganiseerd in Monopole waar de gebeurtenissen in Duitsland werden besproken en er werden collectanten opgeroepen om mee te helpen aan de huis-aan-huis collecte ten bate van de Duitse Joden. 'Er kwamen niet enkele tientallen, maar honderden joodse vluchtelingen uit Duitsland naar Zandvoort, op doorreis, tijdelijk, en waarschijnlijk gewoon tegen betaling'. De hotels Noordzee en Seinpost zaten die winter vol met gevluchte joden.²⁰ Louis Blok was één van de steunpilaren van het Zandvoortse steun comité, tot aan zijn dood in 1939.

Vluchtelingen in Zandvoort, legaal of illegaal moesten zich bij hem melden, net als diegenen die familie of vrienden naar Nederland wilden laten overkomen. In Zandvoort was hij de persoon die de contacten onderhield met het hoofdcomité in Amsterdam.

Mobilisatie

In Zandvoort was naar schatting zo'n 50% van de badgasten huiswaarts gekeerd na het bericht van de voor-mobilisatie. Na de afkondiging van de algemene mobilisatie waren, op een uitzondering na, alle hotels en pensions geheel verlaten.²¹ Het tentenkamp aan het strand was bijna helemaal afgebroken en de tenthouders aan het strand waren begonnen met het opbergen van de strandstoelen en het uit elkaar nemen van de consumptietenten. De nog aanwezige gasten werden in de gelegenheid gesteld om bij de burgemeester een distributiekaart aan te vragen. Alle geplande feestelijkheden waren afgelast.

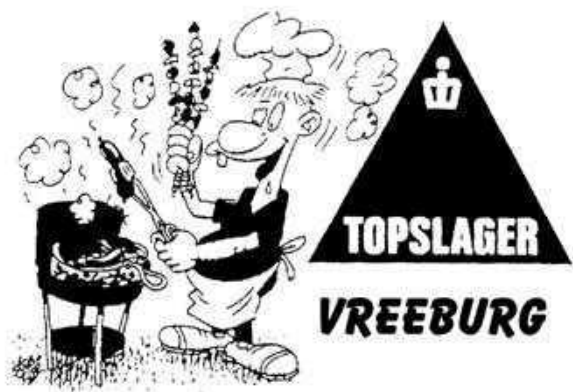
De in Zandvoort gelegerde militairen. Op de hoek Hogeweg/Badhuisplein.

CREMATIE LOUIS BLOK.

Te Velsen is het stoffelijk overschot verascht van Louis Blok, die in den ouderdom van 43 jaar te Zandvoort is overleden. De heer Blok was, te Zandvoort een bekende persoonlijkheid, vooral in de schaakwereld. Bij de plechtigheid waren dan ook eenige leden van de Zandv. Schaakclub en een bestuurslid van den Noord-Hollandschen Schaakbond, de heer Saeys, aanwezig. Tengevolge van het feit dat de thans overledene veel heeft gedaan voor de Joodsche vluchtelingen, waren ook vele immigranten naar het crematorium gekomen.

In de gemeente Zandvoort en Bloemendaal werd vanaf september 1939 tot begin mei 1940 het 3e regiment huzaren gelegerd. De militairen in Zandvoort werden gehuisvest in de voormalige ziekenbarakken aan de van Lennepweg, gebouw 'Ons Huis' aan het Dorpsplein en in de leegstaande Haarlemse vakantiekolonie.²²

Er ontstonden diverse initiatieven vanuit de Zandvoortse bevolking om het verblijf van de militairen zo aangenaam mogelijk te maken. Vanuit de in de gemeente aanwezige religieuze stromingen werd het initiatief genomen om in de Kerkstaat een militair tehuis te openen.²³ Er ontstond een comité 'Breien voor militairen', onder aanvoering van mevrouw W.L. v. Alphen-v.d.Valk en op diverse plaatsen konden de militairen 's avonds bij

Haltestraat 54, Zandvoort
Tel: 023-57 12451
Garantie voor Topkwaliteit

VISSPECIALITEITENRESTAURANT

De Meerpaal

U bent van harte welkom bij Lenie & Floor
Haltestraat 61 - 2042 LL Zandvoort
Telefoon: (023) 571 21 71

Chocolate & Diamonds Leonidas

Haltestraat 39a - Zandvoort
Tel 023 - 571 55 74

Wij hebben ook met 2 sterren bekroont gebak,
taartjes en koekjes van patisserie Leek. Tevens kunt
u ook nog terecht voor reparatie van sieraden en
horloges en natuurlijk voor horloge batterijen.

Radio Stiphout

**Uw leverancier als het gaat om
electronische en huishoudelijke
apparaten!!!**

Grote Krocht 34 - 36
Zandvoort
Telefoon 023 5732649
www.radiostiphout.nl

Fotologisch ga je naar:

FOTO MENNO GORTER

Al jaren hét adres voor kwaliteits (pas-) foto's!

Professionele fotoservice • Pasfoto's • Portretfotografie
Batterijen • Fotoalbums • Fotocollages • Fotobewerkingen

*"Die oude beschadigde foto,
daar wil ik wel een mooie foto van"
Wij weten daar wel raad mee.
Kom eens met de foto langs in de winkel.*

Grote Krocht 26 (t.o. AH!) • Zandvoort
Tel: 023 5730600 • www.fotomennogorter.nl

ÓÓK ONLINE FOTOSERVICE!

Openingstijden: maandag t/m zaterdag 09.30-18.00 uur

REMUS ZEILMAKERIJ

ZEILDOEKSHOP.NL

Max Planckstraat 20
2041CZ Zandvoort
023 5720168
zlmremus@xs4all.nl

WWW.REMUSZEILMAKERIJ.COM

mensen thuis op bezoek gaan voor een praatje of om een kaartje te leggen. Aan een raambiljet konden de militairen zien waar ze welkom waren. Eén van de arrestantencellen op het politiebureau bood bijna altijd wel onderdak aan een gestrafte militair.²⁴

Het vertrek van militairen naar hun mobilisatiebestemming had natuurlijk ook de nodige praktische consequenties. Zo werd tijdens de jaarvergadering van de voetbalvereniging Zeemeeuwen besloten om het agendapunt ‘de fusie met Zandvoort’ uit te stellen tot na de mobilisatie, bedrijven moesten sluiten wegens gebrek aan personeel en bij de gemeente was men niet in staat om ‘het Uitbreidingsplan’ op tijd gereed te krijgen. In verband met de mobilisatie moesten de voetbalclubs vele spelers missen. Besloten werd om dat jaar de promotie- en degradatiewedstrijden te laten vervallen.

De Bijzondere Vrijwillige Landstorm toonde hun kracht in Zandvoort. Na een defilé op de Noord-Boulevard van zo’n 2000 Landstormers begaven velen zich naar het gemeentelijk Sportpark om een demonstratie bij te wonen. Na verschillende toespraken o.a. door de oud minister van Marine Mr. H. Bijleveld, kon het in

grote getale aanwezige publiek verschillende militaire oefeningen aanschouwen.²⁵

Foto's Zandvoorts Museum.

Folkert Bloeme

Voorspel 2e wereldoorlog. Bronnen.

1. Burgemeesters in oorlogstijd. Besturen onder Duitse bezetting. P. Romijn. Uitgeverij Balans 2006.
2. Nederlandse Vereniging voor Luchtbescherming. <https://nl.wikipedia.org/wiki>
3. Gemeentelijke luchtbeschermingsdienst. Gevolg van de Luchtbeschermingswet van 23-04-1936
4. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis van het jodendom in Nederland/vluchtelingen in de jaren dertig](https://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_het_jodendom_in_Nederland/vluchtelingen_in_de_jaren_dertig).
5. [http://www.joodsamsterdam.nl/kamp Westerbork](http://www.joodsamsterdam.nl/kamp_Westerbork).
6. Historisch Nieuwsblad nr. 10 2009. Auteur A. Lavèn.
7. Zandvoortse Courant 22-10-1938.
8. Zandvoortse Courant 22-10-1938.
9. De Zandvoorter 08-12-1939.
10. NH-archief. Toegangsnummer 2232 Gemeentebestuur van Zandvoort. Nr. 4977. Dienst Luchtbescherming, (1938-1945).Personeelsregister met aantekening van functie, naam, adres en plaats van opkomst, [ca 1940-1945].
11. De Zandvoorter 02-08-1940.
12. Burgemeesters in oorlogstijd. Besturen onder Duitse bezetting. P. Romijn. Uitgeverij Balans 2006.
13. NH-archief. Toegangsnummer 55034. Stuknummer 43022029. Het gemeentebestuur van Zandvoort van 10 mei tot 5 mei 1945. W.M.B. Bosman Zandvoort 1955.
14. NH-archief. Toegangsnummer 2232. Gemeentebestuur van Zandvoort. Nr. 4203 Register met evacuatieadressen binnen Zandvoort.
15. Zandvoortse Courant 25-11-1939.
16. Zandvoortse Courant 27-01-1940.
17. NH-archief. Toegangsnummer 2232. Gemeentebestuur van Zandvoort. Nr. 4211. Evacuatie naar gemeente Bussum.
18. Stadsarchief Amsterdam. Nr. 1495: Archief van de Amsterdamse Vereniging voor Gezondheids- en Vacantiekolonies Notulenboeken. Deel 29 september 1937 tot 28 november 1948.
19. NH-archief. Toegangsnummer 2232 Gemeentebestuur van Zandvoort. Nr 73. Notulen van vergaderingen van het college van burgemeester en wethouders. Periode 04-01-1939 t/m 27-12-1940.
20. Joods Zandvoort. Een pioniersgeschiedenis(1880-1943). T.G. v. d. Linden. Uitgeverij Boeken-centrum Zoetermeer 2014.
21. De Zandvoorter 01-09-1939.
22. NH-archief. Toegangsnummer 2232 Gemeentebestuur van Zandvoort. Nr.4202 Evacués uit andere gemeenten.
23. De Zandvoorter 21-10-1939.
24. NH-archief. Toegangsnummer 2231. Register van dag- en nachtrapporten van de inspecteur en adjunct-inspecteur van dienst. Deel 3 1939 6 mei-1940 4 februari.
25. De Zandvoorter 05-07-1939.

Dr. Albert Plesmanschool

Vanwege een groots bouwproject alweer een tijdje uit het Zandvoortse beeld verdwenen.. Nu zijn er natuurlijk veel meer scholen uit het Zandvoortse dorpsgezicht verdwenen, maar goed, op deze school heb ik gezeten en heb er 6 jaar doorgebracht vanaf 1962 en in 1970 afscheid genomen. Ik ben er nog wel een keer terug geweest toen er een reünie werd georganiseerd voordat de school werd gesloopt.

Wie kent hem niet, de grote, soms nors kijkende meester Ramkema, streng maar rechtvaardig. Ik heb ooit een schop onder mijn achterwerk van hem gehad (toen mocht dat nog), omdat ik dat ook deed bij mijn voorganger in de rij. Heel lang is meneer Ramkema hoofd geweest van deze school, zelfs vanaf het begin. Op 27 januari 1954 werd de school geopend in aanwezigheid van Burgemeester Fenema en wethouders. De burgemeester had zich hard gemaakt om een snelle toestemming te krijgen voor de bouw van scholen in Zandvoort. Vijf scholen stonden op het programma, waarvan de Dr. Albert Plesmanschool de eerste was. Vele namen passeerden de revue, die hun expertise ten dienste hadden gesteld om een school te krijgen, zoals een school zou moeten zijn. Niet alleen de indeling was belangrijk, maar ook de hygiëne en de omgeving.

De heer Fenema verwoorde het als volgt: “Het vervult mij met bijzondere voldoening en grote erkentelijkheid dat wij nog in de 1e maand van het pas begonnen jaar tezamen kunnen komen om onze nieuwe Openbaar Lagere School officieel te openen”.

Binnen een jaar na de eerste besprekingen met het Ministerie is de school al klaar.

Zeer erkentelijk was burgemeester Fenema aan mevrouw Plesman, die haar toestemming had gegeven de naam van haar overleden echtgenoot aan de school te verbinden. Men zou trachten de Zandvoortse jeugd, die deze school zou gaan bezoeken, de eigenschappen van Dr. Plesman in te prenten, n.l.: visie, plichtsgevoel en onverwoestbaar doorzettingsvermogen.

De opening van de school gebeurde op originele wijze. Met aan iedere hand een zoontje van de heer Aaij (toezichthouder tijdens de bouw) begaf de burgemeester zich, gevolgd door het college en de heer en mevrouw Ramkema naar de gang, waar eerst Cees Aaij op de buitenclaxon en daarna zijn broer Wim op de binnenclaxon drukten. Dat geluid, die nog velen zich zullen herinneren, was de opening van de school.

Grote lichte lokalen, voorzien van de modernste schoolmeubelen, zouden jarenlang het studiedomein worden van veel leerlingen. Daar was natuurlijk ook studiemateriaal voor nodig. Uitgeverij N. Samsom nv uit Alphen aan den Rijn had hier een offerte voor gemaakt op 9 december 1955. Maar liefst 16 A4-tjes waren vol getypt met schoolboeken en werkboekjes voor de klassen 1 tm 6. Het uiteindelijke bedrag kwam op fl. 13.503,34.

In 1962 gaven de volgende leerkrachten les: Mej. C. Schram, mevr. C. Polderman, mevr. P. Giltay, dhr. D. van Elk, dhr. F. Terwee en de heer J. Ramkema. Ik weet in ieder geval dat ik les heb gehad van 5 van de genoemde personen en meester Ramkema natuurlijk in klas 6. Schoolreisjes en excursies waren ook niet vreemd en daar moesten ouders flink voor in de buidel tasten. In mededelingenblad II van 1955 lezen we dat het de gewoonte is om op de maandagmorgen geld te betalen voor: Schoolreisje, spaarzegeltjes en schoolmelk. Voor het schoolreisje dient er 5 of 10 cent wekelijks betaald te worden. Mocht

er uiteindelijk teveel betaald zijn, dan ontvangen de ouders het restant terug.

In 1955 is er een schoolreis naar Schiphol, het huidige Schiphol Oost. In 1962 is er o.a. een excursie gepland naar de Corodex, maar de allerjongsten gingen vaak naar de Kennemerduinen. In 1956 ging de zesde klas naar de Pyramide van Austerlitz (Utrecht).

Ouderavonden werden georganiseerd met een vol programma. Deze werden voornamelijk in Zomerlust (zie pag 11) gehouden met muziek (zelfs met een eigen schoollied), toneel en dans. Een grabbelton stond er zelfs ook. Meester Ramkema maakte er allerlei programma's voor. Consumptiebonnen waren er en de aankondiging kwam per officieel memo met invulstrook. De ouderavonden werden zelfs in de krant gepubliceerd en ook de burgemeester met zijn vrouw werden uitgenodigd. In 1956 stuurde echter de burgemeester een briefje waarin hij meedeelt helaas verhinderd te zijn.

In 1955 zaten er 175 leerlingen op de Plesman, in 1957 al 260. De school groeide. Vele generaties hebben op deze school hun kennis vergaard, om daarna een vervolgopleiding te gaan volgen. Op de website school-bank.nl kunt u al 409 namen terug vinden.

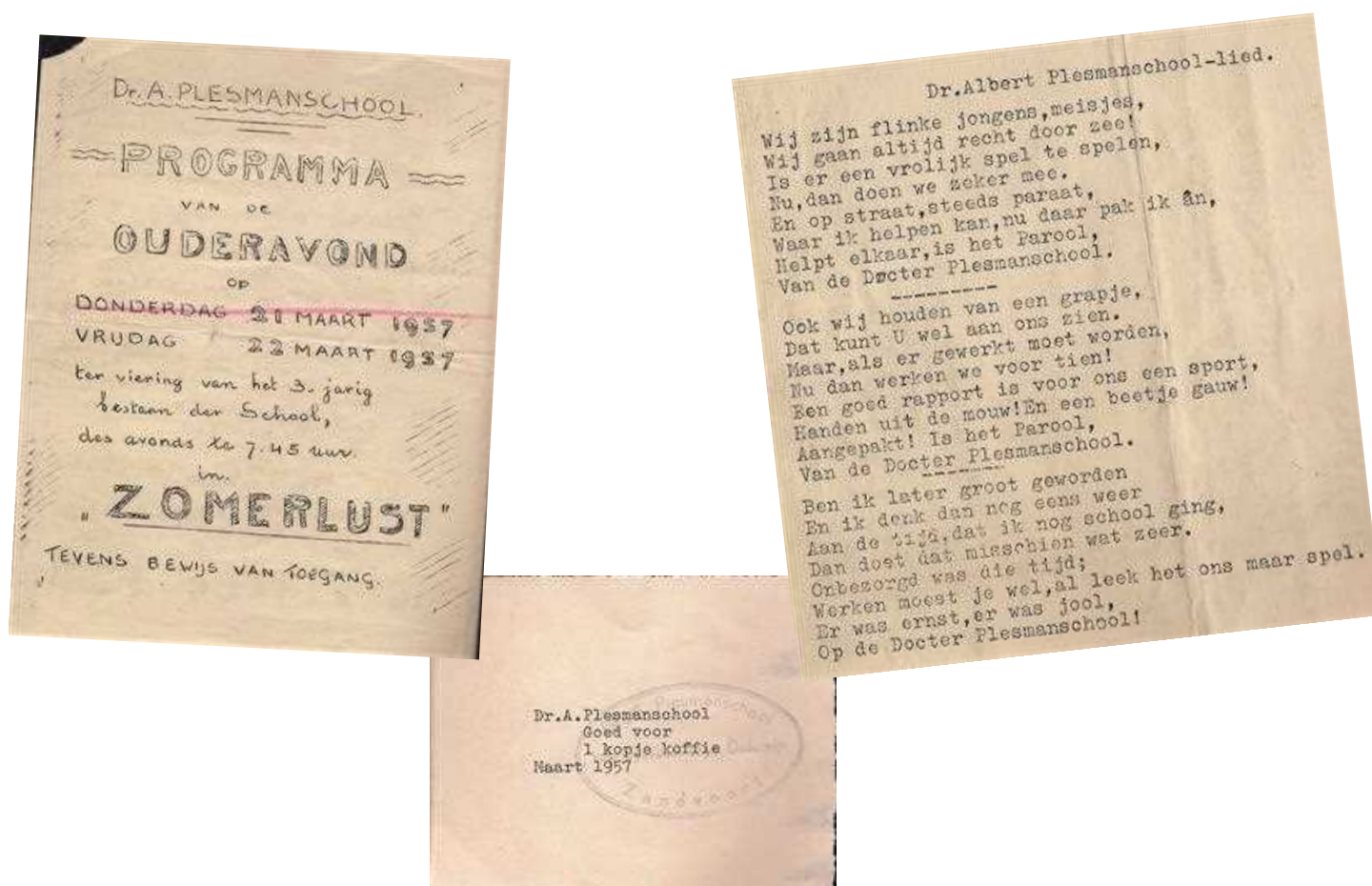
Na 40 jaar zou de school opgeheven worden. De gemeente heeft er ook nog een tijdje in gezeten. Uiteindelijk is de school afgebroken t.b.v. de bouwplannen voor Park Duinwijk. In 1994 werd er nog een reünie gehouden. Ik schreef er over in de Klink, veertiende jaargang nummer 3, juli 1994:

“40 jaar PLESMANSCHOOL. Een jubileum, maar tevens een afscheid!

Als één van de velen die de zes klassen van de Plesmanschool hebben doorlopen had ik een goede reden om 29 mei 1994 de reünie te bezoeken. Een van de dingen die ik mij van de school herinner is het per klas opstellen op het schoolplein, in rijen van twee en dan mocht de zesde klas als eerste naar binnen gevolgd door de klassen 5 t/m 1 onder leiding van de klasse onderwijzer(es). Wie kent juffrouw Schram, juffrouw Giltay of de heer Van Elk niet of herinnert zich niet het hoofd van de school de heer Ramkema en de heer Terwee? (dit zonder anderen tekort te doen)

Op school konden we ook schooldiploma's behalen. Zo was er het verkeersexamen maar ook een diploma voor lichamelijke geoefendheid. Op de achterkant van het diploma stonden de onderdelen en de prestatiekolommen voor jongens en meisjes verdeeld in de gradaties A en B. 60 meter snelloop, verspringen, hoogspringen, kastiebal werpen, handbal werpen en een behendigheid eis. In de laatste kolom werden je prestaties vermeld en die bepaalden weer de hoogte van je diploma; A, B, C, D of E.

Schooltesten waren ook toen een bekend verschijnsel om inzicht te krijgen in de gemaakte vorderingen. Algemene kennis, rekenen, Nederlandse taal, stil lezen, dictée en dat alles ook nog in een A of B gradatie. Schoolreisjes werden ook georganiseerd. Met het bekende toeristen treintje gingen we in 1965 een gigantische reis maken. We brachten de hele dag door bij het Spartelmeertje in de Kennemerduinen!

De reünie was een schot in de roos, hoewel de opkomst groter had kunnen zijn, van de eerste klas uit 1964 waren b.v. slechts 5 van de 35 aanwezig. Einde van dit schooljaar zal de Dr Albert Plesmanschool opgeheven worden. “

Harry Opheikens

Het beeldmateriaal komt uit een map, die Corry Schram mij geschonken heeft. Het zal allemaal ingescand worden voor het fotoarchief van het GOZ.

DÉ ACTIEVE MAKELAAR VAN ZANDVOORT

GREEVEN
makelaardij o.g.

Louis Davidsstraat 15, 2042 LS Zandvoort
Tel. 023-5739234 www.greevenmakelaardij.nl

*Hé ju, hael jai evve
een blommetje
bai Jopie Bluijs!*

*De specialist in al uw
bloemwerken*

Jef & Henk
Bluijs
Bloemsierkunst

Haltestraat 65 Zandvoort tel.: 023-57 120 60

Brilmode
Oogmeting
Zonnebrillen
Contactlenzen

Zandvoort Optiek

Kerkstraat 34-36, 2042 JG Zandvoort
Tel: 023-57 12466

Café
Koper

**het gezelligste terras
van Zandvoort**

**Kerkplein 6
023 5713546
www.cafekoper.nl**

Kwekerij

P. van Kleeff

vereniging
van hoveniers en
groenvoorzieners

**Van Stolbergweg 1
Zandvoort - Tel: 023-57 17093**

De smaakmakers bij u thuis

**Grote Krocht 3-5
2042 LT Zandvoort
tel/fax 023 5719058**

Versteeg's IJzerhandel

Verkoop van:

Verfwaren
IJzerwaren
Elektra
Camping Gaz
Gereedschap

Verhuur van:

Kango Betonboor
Kango Breekbeitel
Div. Schuurmachines
Nietmachines

**SLOTEN- EN
SLEUTELSERVICE**

Pakveldstraat 19, Tel: 023-57 12554, Zandvoort

ZV4

Van Ruud de Zwart uit Voorburg kregen wij bijgaande fraaie foto van de ZV4 gemaild, die op het Zandvoortse strand ligt. Waarschijnlijk genomen (gezien de kleding en de kwaliteit van de foto) ergens tussen 1904 en 1914.

De foto komt uit het familie archief van Ruud en zeer waarschijnlijk is het een foto van een dagje uit van de schilder/reclameontwerper/graficus Herman (H.J.) Wolff (2e man van links, met camera in zijn hand) en zijn vrouw Maria van Rheenen, die van 1904 tot 1934 in Haarlem woonden, samen met hun zwager Dirk van Bekkum en zus Johanna van Rheenen uit Den Haag.

De ZV4 was eigendom van Leendert Koning (geboren op 20 maart 1875). Hij was gehuwd met Sientje Kemp. Hun dochter Dirkje werd in 1905 geboren. Ter ere daarvan kreeg de schuit de naam “de jongedochter Dirkje”

Arie Koper

Christelijke MULO

De heer Berkenbosch, oud docent van de Wilhelminaschool en van de Christelijke MULO, zond het Genootschap bijgaande foto's. De eerste foto betreft het onderwijsteam van de Wilhelminaschool in 1960.

Staande bovenaan van rechts naar links, het hoofd P.K. van Houten, N. van Wijk, E. Korting en J. Berkenbosch. Staande op de onderste trede: Juffrouw Jansen en C. Stam.

Zittend: C(o)by Schram, J. vd. Windt en J. de Haan.

De onderste foto is weliswaar een voetbalelftal in Zandvoortmeeuwen-tenue, maar is eigenlijk een schoolelftal. Dhr. Berkenbosch wist een aantal namen. Dragan Petrovic, de speler rechtsonder gaf nog wat aanvullende gegevens:

"Aangezien de foto via dhr. Berkenbosch (oud directeur Chr. ULO) jullie heeft bereikt denk ik dat dit een schoolvoetbalfoto is. In die tijd hadden wij nog geen aparte schoolshirts, dus de ZVM-outfit lijkt logisch. Daarnaast heb ik wel met een aantal van deze 'mannen' bij ZVM gespeeld, maar ik denk toch eerder aan school. Een foto van rond 1969. Een aantal namen wist Dragan wel, maar niet allemaal:

Staand van links naar rechts Hans Mataheru, ?, Pellerin (?), Maarten Dijkstra, ?, Piet Koper, Joost van den Bogaard.

Gehurkt van links naar rechts: Alex Heesemans, Jan Koper, ?, Martijn Dorissen en Dragan Petrovic

De redactie hoort graag van u de ontbrekende gegevens.

Digitale voorbereiding

Arie Koper
redactie@oudzandvoort.nl

Lay-out en opmaak

Harry Opheikens
Charl Bos
Reinier Kreuger

Vaste medewerkers

Drs. Anne Marion Cense
Martin Kiefer

Drukwerk

Colorprofile
Klompemakerstraat 11
1991 JJ Velsersbroek
info@colorprofile.nl

**Sluitingsdatum kopij
'De Klink 145'**

15-12-2016

Losse Verkoop 'De Klink'

Bruna Balkenende,
Grote Krocht 28
2042 LW Zandvoort
023 571 6033

Ook bij het Zandvoorts Museum

Website

www.oudzandvoort.nl

Erelijst GOZ**Erepenning**

P.vd.Mije KCzn †

Ereleden

P. Brune †,
C. Wagenaar †,
M. Weber,
A. Koper
G.A. Cense,
A. Joustra-Brokmeier

Leden van verdienste

P.L.A. Bluijs,
C. Draijer,
J. Kol,
H. Opheikens
M. Kiefer

Bestuur Genootschap**Voorzitter**

Paul Olieslagers
Hogeweg 76 F7
2042 GJ Zandvoort

Secretaris

Henny van der leden-de Groot
Boulevard Paulus Loot 21
2042 AD Zandvoort
023 571 4934
Postbusnummer 414
2040 AK Zandvoort
secretaris@oudzandvoort.nl

Penningmeester

Matthé Crabbendam
Max Euwestraat 33
2042 RA Zandvoort
023 571 2514

Archivaris

Martin Kiefer
archivaris@oudzandvoort.nl
06 5327 1618

Leden

Arie Koper
Willem Kloosstraat 9
2041 BK Zandvoort
023 571 8441
arie.koper@oudzandvoort.nl

Website

Bart Seubring
Swaluestraat 18a
2042 KB Zandvoort

©Copyright 2016
Alle rechten op de inhoud
van 'De Klink' berusten bij het
genootschap 'Oud Zandvoort',
voor zover deze rechten niet
berusten bij derden door wie
materiaal beschikbaar is
gesteld aan het Genootschap
'Oud Zandvoort'.

'De Klink' ISSN 1384-7082

Het blad 'De Klink' is een
kwartaaluitgave van het
genootschap "Oud Zandvoort"
en wordt samengesteld onder
verantwoordelijkheid van het
bestuur van het genootschap.

Met het uitgeven van het blad
streeft het genootschap naar
een grotere bekendheid van
de geschiedenis van Zandvoort
en het bevorderen van de
belangstelling hiervoor.

'De Klink':

koperen gong, die door de vroegere
Santfortse omroepers gebrakt werd
om de mense waer te schouwe as
de vissersschepe in zicht kwame. Dan
gonge ze naer het strand waer de afslag
van de garnael en de visch gehouwe wier.
As de klink gong riep de omroeper altd:
"al degeen die scharre en garnael kope
wulle, komme an zee..."
(De Wurf)

Ledenadministratie

Adreswijziging, aanmelden nieuwe
leden & vragen over bezorging:
Anne-Miek Kol
Gasthuisstraat 1,
2042 JP Zandvoort
023 573 8287
ledenadministratie@oudzandvoort.nl

Na inschrijving als lid van het GOZ,
ontvangt u het eerstkomende
(kwartaal)nummer van 'De Klink'.

Contributie 2016

Zandvoort € 12,50
Min. € 17,45 Nederland
Min. € 24,75 buiten Nederland

Bankrelatie:

ABN-AMRO te Zandvoort
NL06 ABNA 0565 7383 05
INGbank
NL05 INGB 0004 2067 23
t.n.v. Genootschap 'Oud Zandvoort'

**Contactadres van
andere Zandvoortse
verenigingen/Stich-
ting met historische
achtergrond****Zandvoortse
Boomschuit Bouwclub**

Secr: E. Keizer
www.bomschuitclub.nl

Folklorevereniging "De Wurf"

Secr: M. Hollander
www.dewurf.nl

**Stichting (BZCE)
Behoud Zandvoorts
Cultureel Erfgoed**

Secr: N. Kerkman
info@erfgoedzandvoort.nl

Hist. werkgroep AWDuinen

Contactpersoon: C. Kemp
c.vandermije@ziggo.nl

**Ned. Genealogische
Vereniging, afd. Kennemerland**

Contactpersoon: L. de Jong
l.j.d.jong@casema.nl

Zandvoortse Bunkerploeg

Contactpersoon: Engel Scholtenlo
e.scholtenlo@gmail.com
http://www.zandvoortsebunkerploeg.nl

Al 14 jaar een begrip in Zandvoort en omstreken voor uw druk- en printwerk

- sneldruk
- groot formaat printen
- visitekaartjes
- stickers
- flyers
- beeldmanipulatie
- website ontwerp
- scan service
- clipping service
- lithografie
- ontwerp
- belettering
- magazines
- posters

Met Je Kop Op Een Mok. Een nieuw, jong en dynamische dochteronderneming van Colorprofile. Alles in eigen beheer, waardoor snelle levering mogelijk is.

Voor enkele stuks, maar ook voor grote oplages kunt u bij Met Je Kop Op Een Mok terecht. Mokken, tassen, kleding, muismatten, puzzels en onderzetters.

www.metjekopopeenmok.nl